

Vodilni spletni računovodski program

Kako naj računovodja pristopi
k izvajanju zakonodaje o preprečevanju
pranja denarja?

Izvajalci računovodskih storitev so ravno tako, kot so banke, hranilnice, borznoposredniške družbe in drugi, zavezani k obveznosti izvajanja Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma.

Pranje denarja po ZPPDFT-1 je katerokoli ravnanje z denarjem ali premoženjem, pridobljenim s kaznivim dejanjem, ki vključuje:

1. zamenjavo ali kakršen koli prenos denarja ali drugega premoženja, ki izvira iz kaznivega dejanja;
2. skrivanje ali prikrivanje prave narave, izvora, nahajanja, gibanja, razpolaganja, lastništva ali pravic v zvezi z denarjem ali drugim premoženjem, ki izvira iz kaznivega dejanja.

Pomembno je ločiti med kaznivim dejanjem pranja denarja in kaznivim dejanjem, s katerim je ta denar pridobljen (npr. davčna utaja je kaznivo dejanje, ne pomeni pa pranja denarja).

Katere so ključne naloge, ki jih mora opravljati izvajalec računovodskih storitev?

ZPPDFT-1 v 12. členu nalaga tudi izvajalcem računovodskih storitev izvajanje ukrepov za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja ter financiranja terorizma.

V skladu z zakonom morajo v svoje procese svoje dejavnosti vgraditi predpisane preventivne ukrepe, s katerimi zmanjšajo možnost tveganja zlorabe za pranje denarja in financiranja terorizma.

Katere dokumente zahteva zakonodaja?

1. Ocena tveganja

2. Pravilnik o izvajanju notranje kontrole

3. Program letnega usposabljanja zaposlenih

V primeru, ko so pri izvajalcu zaposlene več kot štiri osebe

je treba pripraviti še *Sklep o imenovanju pooblaščenih oseb in namestnika pooblaščenca* in ga posredovati na Urad.

1. Dokument: Ocena tveganja

Oceno tveganja opravimo po prvem srečanju z naročnikom računovodskih storitev. Prva naloga je pregled stranke. Kadar gre za samostojnega podjetnika, pregledujemo fizično osebo, pri pravnih osebah pa preverimo, kdo je dejanski lastnik pravne osebe in preverimo odgovorno osebo oziroma zastopnika.

Obrazec za izvajanje ocene tveganja ni predpisan, namenjen je pregledu stranke in njenih poslovnih razmerij in transakcij v okviru poslovanja. Vse to si lahko olajšamo z enotnim obrazcem, v katerega zapišemo podatke stranke že ob prvem srečanju.

Katere podatke mora vsebovati obrazec?

PREGLED STRANKE	SKLENITEV POSLOVNEGA RAZMERJA	POSEL V VREDNOSTI 15.000 ALI VEČ
Ime in priimek	X	X
Naslov stalnega bivališča	X	X
Datum in kraj rojstva	X	X
Davčna številka in EMŠO	X	X
Državljanstvo	X	X
Številka in naziv izdajatelja osebnega dokumenta	X	X
Namen in predvidena narava poslovnega razmerja	X	X
Datum sklenitve poslovnega razmerja	X	X
Čas izvedbe transakcije		X
Znesek transakcije in valuta		X
Namen transakcije		X
Način izvedbe transakcije		X

Stranko je treba spoznati

Smiselno je, da se pogovorimo in spoznamo značilnosti poslovanja, na katerih geografskih področjih posluje in njeno finančno poslovanje. Na podlagi teh informacij bomo lahko ocenili stopnjo tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma.

Oceno tveganja pripravimo po sklenitvi pogodbe sami na podlagi zbranih in preverjenih podatkov. Ločimo neznatno in povečano tveganje, pri čemer se slednje nanaša na geografsko področje (države na seznamu visoko tveganih tretjih držav, države, za katere velja embargo, sankcije idr.) in poslovanje stranke (gotovinsko poslovanje, neobičajen način poslovanja).

S stranko se je
treba pogovoriti.

Pregled stranke, ki opravi transakcijo nad 15.000 €

Pregled stranke pripravimo tudi, kadar ta opravi transakcijo v vrednosti 15.000 evrov ali več, pa tudi pri transakcijah v manjših zneskih, če so transakcije med seboj povezane.

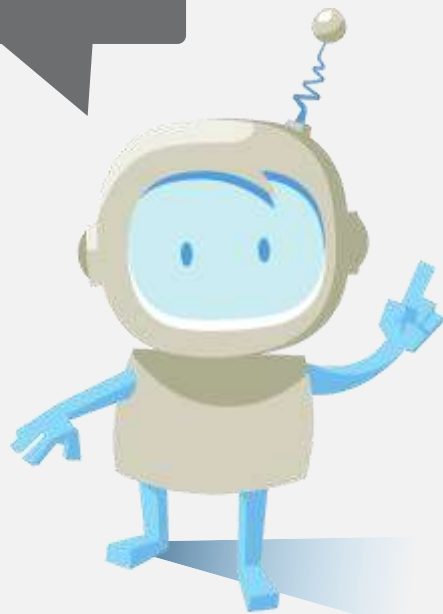
Če imamo vse podatke z uvodnega sestanka, le-te dopolnimo še s podatki o transakciji:

- čas izvedbe transakcije,
- znesek transakcije in valuta,
- namen transakcije,
- način izvedbe transakcije.

Poslovne aktivnosti strank je treba redno spremljati in evidentirati vse transakcije, ki presegajo znesek 15.000 evrov in predvsem, kadar gre ali za gotovinske transakcije ali za nakazila v tvegane države.

Pridobljene podatke preverimo
v javno dostopnih registrih ali z
izpisom iz sodnega registra za
pravne osebe.

2. Dokument: Pravilnik o izvajanju notranje kontrole

- V Pravilnik zapišemo, kaj zajema notranja kontrola in kakšne so naše dolžnosti izvajanja notranjih kontrol, zlasti dolžnost pregleda stranke, vodenja evidenc, hranjenja podatkov in sporočanja Uradu, kadar obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma.
- Določimo pogoje, ki jih mora izpolnjevati pooblaščenec in njegov namestnik, naloge pooblaščenih oseb in pogoje za izvajanje nalog pooblaščenih oseb (več kot 4 zaposleni).
- V Pravilniku opredelimo način izobraževanja vseh zaposlenih. Ta nam služi za pripravo programa letnega strokovnega usposabljanja in izobraževanja vseh zaposlenih.
- Navedemo vrste evidenc podatkov, ki jih vodimo o strankah, poslovnih razmerjih in transakcijah, čas hrambe in način varovanja podatkov.

3. Dokument: Program letnega usposabljanja zaposlenih

- Strokovno usposabljanje in izobraževanje zaposlenih se nanaša na poznavanje določil zakona, internih pravilnikov in varstva podatkov. S stalnim izobraževanjem bodo zaposleni znali prepoznati tveganja pri delu s strankami in transakcijami in bodo na to pravočasno opozorili. Letni plan izobraževanja zaposlenih moramo pripraviti najpozneje do konca marca za tekoče leto.
- Izvajanje zakona za računovodski servis pomeni dodatno administrativno delo, zato vam svetujemo, da si vnaprej pripravite obrazce in postopke dela za pregled stranke in oceno tveganja. Naj postanejo obrazci del poslovne dokumentacije pri sprejemu nove stranke, tako kot medsebojna pogodba in pooblastila, ki jih potrebujemo za delo.

Izvajalci računovodskih storitev morajo skrbeti za redno strokovno usposabljanje vseh zaposlenih, ki opravljajo naloge preprečevanja in odkrivanja pranja denarja in financiranja terorizma.

Pripraviti morajo tudi program letnega strokovnega usposabljanja, in sicer najpozneje do konca marca za tekoče leto.

Usposabljanje lahko poteka:

- preko izobraževalnih zavodov, zbornic, združenj, ipd.;
- preko internih izobraževanj (npr. pooblaščenec seznanja zaposlene z določili ZPPDFT-1, pravilniki, ...);
- preko okrožnic (npr. pooblaščenec posreduje obvestilo vodstvenim delavcem, slednji pa z vsebino seznanijo ostale zaposlene) ipd..

Vzpostavitev evidenc

Podatke, ki jih izvajalec računovodskih storitev pridobi in z njimi upravlja na podlagi ZPPDFT-1 in Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, mora varovati kot poslovno skrivnost oziroma kot tajne podatke.

Dokumentacijo in podatke, vezane na pregled stranke je treba hraniti 10 let po prenehanju poslovnega razmerja ali opravljeni transakciji.

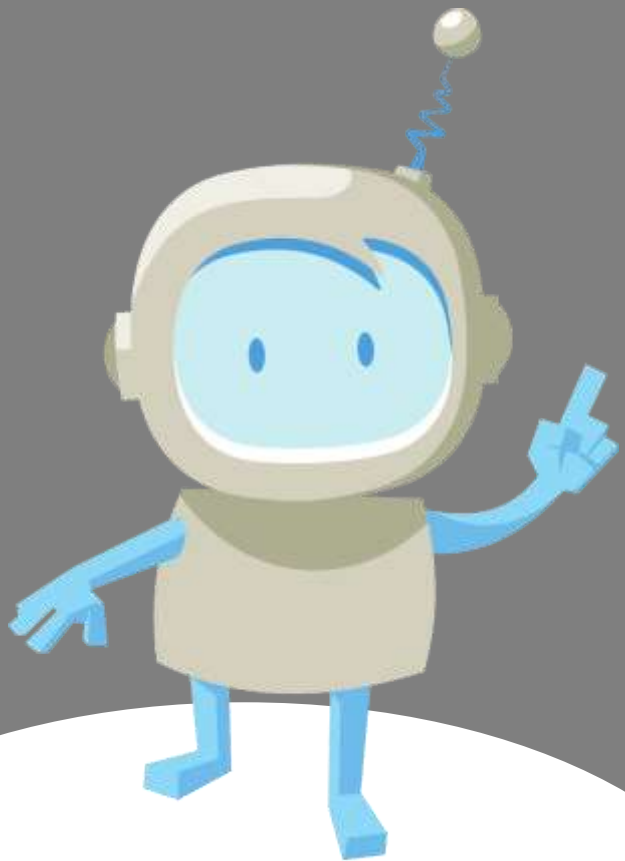
Podatke in pripadajočo dokumentacijo o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca in strokovnem usposabljanju zaposlenih pa najmanj 4 leta.

Katere evidence je treba upravljati in shranjevati:

1. evidenca o stranki, poslovnih razmerjih in transakcijah,
2. evidenca sporočenih podatkov Uradu za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.

Seznam indikatorjev za
prepoznavanje sumljivih transakcij
s področja pranja denarja

„V Uradu za preprečevanje denarja so pripravili seznam indikatorjev, s pomočjo katerih lahko računovodski servisi lažje prepoznajo sumljive transakcije in druge nepravilnosti.

Seznam je namenjen le kot pomoč za lažje prepoznavanje. V nadaljevanju navajamo vse indikatorje.“

Indikatorji, ki se nanašajo na stranko

Stranka se ne želi identificirati z vsemi zahtevanimi podatki ali da napačne podatke.

Stranka uporablja izmišljeno ime ali naslov. Pošta oziroma pisma, poslana stranki, se vračajo, zaradi napačnega ali neznanega naslova.

Stranka nasprotuje srečanju in identifikaciji v živo oziroma odpove poslovno razmerje, ko izve za dolžnost identifikacije.

Strankina telefonska številka je izključena ali se ugotovi, da navedena številka ne obstaja, ko jo želimo poklicati.

Stranka se pri zavezancu pojavlja v spremstvu sumljivih oseb.

Stranka je nadpovprečno seznanjena s predpisi in pristojnostmi organov na področju preprečevanja pranja denarja.

Stranka prejme ali namerava prejeti sredstva iz držav ali od subjektov z računom, sedežem ali naslovom v državi, ki je navedena na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko ali povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma.

Stranka prekine poslovno razmerje zaradi zahteve po dodatnih pojasnilih ali dokumentih, brez drugih utemeljenih razlogov.

Stranka se izkaže z že na videz lažnimi identifikacijskimi dokumenti ali so le-ti ponarejeni ali odklanja identifikacijo z originalnimi osebnimi dokumenti.

Stranka je molčeča, ima neznatno vednost o vsebini posla in listin, ki jih podpisuje, odklanja pa tudi razgovor o tem, kar kaže na to, da ne gre za njen posel.

Stranka je v zadnjem obdobju obiskala več zavezancev (tudi oddaljenih) ter pri njih sklepala istovrstne ali različne posle, kar bi lahko vse uredila pri bližnjem zavezancu.

Strankini spremljajoči dokumenti so pomanjkljivi in iz njih niso razvidni običajni podatki.

Stranka je državljan države ali ima sedež, naslov ali račun v državi, ki je navedena na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko in povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma.

Stranka ponuja nagrado ali druge ugodnosti za očitne nelegalne aktivnosti oz. izvedbe poslov.

Stranka zahteva, da se prikrije dejanska pravna ali ekonomska podlaga poslov ali transakcij.

Stranko zastopajo pooblaščenici, kar ni običajno za določeno vrsto poslov, o stranki, ki jo zastopajo, pa nimajo zadostne vednosti.

Stranka sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo pod prisilo ali ob prisotnosti tretjih oseb, pri čemer daje vtis, da le-tega ne želi storiti.

Stranka sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo, ne da bi znala pojasniti, zakaj to dela.

Podatki o prejemnikih sredstev ali nalogodajalcih sredstev se ne ujemajo s strankinimi navedbami, pri tem pa tega ne pojasni zadovoljivo.

Stranko, ki sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo, mediji povezujejo s kaznivimi dejanji in nezakonitimi aktivnostmi.

Stranka v nasprotju s poslovno prakso in brez ustreznih pojasnil prosi, da računovodja zanjo v svojem imenu in za svoj račun opravi transakcijo.

Stranka nima redno ali pogodbeno zaposlenih delavcev, kar je neobičajno za dejavnost, ki jo opravlja.

Stranka (pravna ali fizična oseba) ima sedež ali naslov prijavljen na naslovu, kjer je že ustanovljenih, registriranih ali prijavljenih več pravnih ali fizičnih oseb (za fizične osebe se to ne upošteva za večstanovanjske objekte).

Stranka brez utemeljenega razloga ne odpre poslovnega računa tudi po preteku treh mesecev od vpisa družbe v sodni register.

Stranka ne izkazuje prihodkov in stroškov, ki so običajni za njeno dejavnost.

Stranka je uvrščena na seznam oseb iz držav, za katere veljajo nekateri omejevalni ukrepi EU ali OZN, in je bila na seznam uvrščena tudi zaradi storitve kaznivih dejanj, ki generirajo protipravno premoženjsko korist, ki bi lahko bila povezana tudi s kaznivim dejanjem pranja denarja.

Strankine zahteve so v očitnem nasprotju s SRS.

Stranka pogosto in brez utemeljenega razloga zamenja osebo(e), ki zanjo opravlja(jo) računovodske, davčne, podjetniške ali fiduciarne storitve.

Stranka želi opraviti transakcijo z osebo iz držav, za katere veljajo nekateri omejevalni ukrepi EU ali OZN, in je bila na seznam uvrščena tudi zaradi storitve kaznivih dejanj, ki generirajo protipravno premoženjsko korist, ki bi lahko bila povezana tudi s kaznivim dejanjem pranja denarja.

Stranka išče nasvet za izvedbo posla, ki je lahko povezan s kaznivim dejanjem.

Stranka noče pojasniti izvora sredstev, ki so ali bodo predmet poslovnega razmerja ali izvedbe transakcije.

Stranka brez ekonomske ali pravne logike odpre ali vodi več računov ali posluje preko teh računov, ki v nasprotju s predpisi niso prikazani v bilancah.

Stranka se nenavadno vede (očitna napetost, itd.).

Stranka želi ustanoviti ali ima v lasti več različnih družb, ki še niso aktivne.

Stranka ustanavlja ali dokapitalizira podjetja brez ekonomsko upravičenega razloga.

Stranka ne ve zanesljivo, kje se nahaja njena poslovna dokumentacija oziroma je noče predložiti.

Indikatorji, ki se nanašajo na transakcijo
ali premoženje

Velika, nepojasnjena nihanja v prihodkih oziroma za panogo neobičajno visoki prihodka glede na odhodke.

Nepojasneni ali neobičajni odpisi terjatev in obveznosti, ki presegajo 10 % sredstev stranke.

Nepojasnjeno in nelogično kroženje sredstev med kapitalsko ali upravljavsko povezanimi pravnimi in fizičnimi osebami.

Nepojasnen enkratni prihodek, ki presega 10-kratnik povprečne enomesečne realizacije preteklega leta iste dejavnosti, brez razširitve dejavnosti (ni novih zaposlenih, isti poslovni prostori, ...).

Ekonomsko ali pravno nelogično poslovanje stranke s subjekti iz držav z računom, sedežem ali naslovom v državi, ki so navedene na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko in povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma.

Fiktivno oziroma umetno ustvarjanje prometa oziroma prihodkov družbe.

Nelogično opravljanje transakcij pod mejo, za katero je predpisana identifikacija stranke.

Nepojasnjeno povečanje poslov ali prihodkov na dalj časa neaktivnih družbah.

Nepojasneni ali neobičajni prilivi iz računov v tujini ali nepojasneni odlivi na račune v tujino, kjer stranka nima poslovnega partnerja.

Nelogično gotovinsko poslovanje, ki se izvaja pod mejo, za katero je predpisano sporočanje transakcij Uradu.

Dajanje posojil delničarjem ali zaposlenim, ki je v nasprotju s predpisi.

Plačila za nedefinirane storitve ali plačila za večji obseg storitev, kot jih je mogoče dokazati.

Sprememba obsega in narave transakcij, kmalu po zamenjavi lastnikov in zastopnikov družbe.

Transakcija ali poslovanje stranske vsebuje znake kaznivega dejanja.

Transakcije stranke kažejo na prikrievanje oziroma zamegljevanje izvora sredstev ali poslovnih partnerjev.

Nelogično predčasno odplačevanje kreditov ali posojil.

Premoženje stranke bistveno odstopa od znanih podatkov o njenem premoženju.

Sprememba obsega in narave transakcij, ki ne sovpadajo s poslovno dejavnostjo družbe, brez ustreznih pojasnil.

O transakcijah ni nobenih dokazil, so le-ta pomanjkljiva ali očitno neustrezna, glede na običajno dokumentacija za tovrstne transakcije ali posle.

Nepojasnjeno povečanje poslov ali prihodkov na dejavnostih, s katerimi se prej ni ukvarjala družba.

Pogosta nepojasnjena plačila hčerinskim ali drugače povezanim družbam ali fizičnim osebam.

Sprememba obsega in narave transakcij, kmalu po zamenjavi lastnikov in zastopnikov družbe.

Indikatorji, ki se nanašajo na zaposlene pri zavezancu

Zaposleni se ob izvrševanju posameznih naročil povezanih z določeno stranko ali strankami nenavadno ali sumljivo obnašajo.

Zaposleni se v povezavi z določenimi transakcijami, posli ali strankami izogibajo poročanju oziroma namerno dajejo nepopolne podatke.

Zaposleni vedoma kršijo interna navodila zavezanca.

Seznam indikatorjev za
prepoznavanje sumljivih transakcij
s področja financiranja terorizma

Indikatorji, ki se nanašajo na račun

Na računu je za poslovanje pooblaščenih več oseb, ki niso v očitnem sorodstvenem razmerju.

Račun odpira fizična ali pravna oseba, ki bi lahko bila povezana s teroristično organizacijo.

Fizična oseba odpre več računov, na katere prejema majhna nakazila.

Račun, odprt za pravno osebo, ki ima enak naslov kot druga pravna oseba, na katerem je za poslovanje pooblaščen ista fizična oseba.

Račun odpira fizična ali pravna oseba, ki je vključena v aktivnosti zavezanca ali fundacije, ki podpira cilje in zahteve teroristične organizacije.

Indikatorji, ki se nanašajo na sklenitev
poslovnega razmerja

Fizična oseba sklene več razmerij, na podlagi katerih sklene več manjših poslov.

Poslovno razmerje sklepa fizična ali pravna oseba, ki je vključena v aktivnosti zavezanca ali fundacije, ki podpira cilje in zahteve teroristične organizacije.

Poslovno razmerje se sklepa za pravno osebo, ki ima enak naslov kot druga pravna oseba, na katerem je za poslovanje pooblaščen ista fizična oseba.

Razmerje sklepa fizična ali pravna oseba, ki bi lahko bila povezana s teroristično organizacijo.

Indikatorji, ki se nanašajo na stranko

Poslovno razmerje se sklepa za pravno osebo, ki ima enak naslov kot druga pravna oseba, na katerem je za poslovanje pooblaščen ista fizična oseba.

Poslovno razmerje sklepa fizična ali pravna oseba, ki je vključena v aktivnosti zavezanca ali fundacije, ki podpira cilje in zahteve teroristične organizacije.

Izjave in podatki pri postopku identifikacije so nekonsistentni (napačno navajanje prebivališča državljanstva, priimka, datuma rojstva, naziva podjetja, sedeža podjetja, dejavnosti).

Fizična oseba sklene več razmerij, na podlagi katerih sklene več manjših poslov.

Stranka želi vstopiti v poslovno razmerje, ki ni skladno z njenimi cilji.

Veliko število pooblaščenecv za sklepanje poslov v imenu pravne osebe ali NPO.

Stranka se nahaja na seznamu Varnostnega sveta Združenih narodov ali na seznamu Evropske unije, zoper katero velja omejevalni ukrep prepovedi posedovanja in razpolaganja s finančnimi sredstvi, povezana s teroristično organizacijo.

Ni logične povezave med izvršenimi posli in dejavnostjo stranke.

Stranka prihaja (ima stalno ali začasno bivališče) iz države ali regije, ki podpira terorizem ali financiranje terorizma.

Indikatorji, ki se nanašajo na transakcijo

Ista oseba izvrši več transakcij v isti podružnici z očitnim namenom uporabe različnih blagajnikov.

Pri transakciji stranka uporablja produkte (vrednostni papirji, čeki...) z neformalnimi zapisi, inicialkami, znaki.

Uporaba produkta, za katerega se plača visoka provizija (npr. Western Union, MoneyGram).

Polog nepreštete gotovine, ki se po štetju položi na račun v zneskih, za katere ne velja obveznost identifikacije ali sporočanja.

Indikatorji, ki se nanašajo na neprofitne organizacije (NPO)

NPO ne oddaja letnih poročil pristojnim državnim organom ali nadzornemu organu.

Visoka in nejasna poraba sredstev za stroške, ki niso povezani z dejavnostjo neprofitne organizacije.

NPO nima programa o pridobivanju niti doniranju ali porabi sredstev.

Neprofitna organizacija nakazuje sredstva v države ali regije, ki so znane po tem, da podpirajo terorizem ali financiranje terorizma.

NPO nima dokumentacije o splošnih administrativnih zadevah, sprejetih odločitvah, politiki delovanja.

NPO nima vzpostavljenih mehanizmov za preverjanje, ali je donacija dosegla pravega uporabnika ali namen.

Velik del finančnih sredstev organizacije se hrani v priročni blagajni.

Donacije so namenjene samo ozki skupini posameznikov.

NPO večino svojih transakcij opravi v gotovini.

Visoki zneski donacij določenega posameznika v neprofitno organizacijo.

Finančne aktivnosti se ne skladajo s cilji in nameni, za katere je bila ustanovljena organizacija.

Visok odstotek donacij organizacije iz tujih držav ali v tuje države.

Finančna sredstva organizacije se nahajajo na računih fizičnih oseb.

Priročnik je nastal v sodelovanju
z računovodskim servisom Kleos d.o.o..

Viri in informacije

Kako naj računovodski servis pristopi k izvajanju zakonodaje o preprečevanju pranja denarja, pripravila Mojca Vincek, Kleos d.o.o. ([blog](#))

Smernice za izvajanje Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma za pravne in fizične osebe, ki opravljajo dejavnost računovodskih storitev in storitev davčnega svetovanja, pripravil Urad RS za preprečevanje pranja denarja ([Smernice](#))

„Minimax uporablja
že več kot 1000
računovodij!“

Minimax je vodilni
računovodski program,
ki je vedno skladen z
zakonodajo.

Preveri na spletni
strani

Za brezplačne priročnike in posnetke kliknite
www.minimax.si/baza-znanja

Saop d.o.o.

Cesta Goriške fronte 46

5290 Šempeter pri Gorici

080 14 50

info@minimax.si

www.minimax.si

PIŠITE NAM

Izjava o omejitvi odgovornosti

Saop d. o. o. je ta dokument pripravil kot okvir ali splošno vodilo pri razumevanju vsebine. Gradivo je namenjeno informiranju in izobraževanju in za morebitne napake ne odgovarjamo. Svetujemo vam, da se glede podrobnosti in izvajanja vsebin v praksi obrnete na strokovnjake.

